

OOR DIE ONTSTAAN VAN AFRIKAANS

DEUR Dr. D. B. BOSMAN

PROFESSOR AAN DIE UNIERSITEIT VAN KAAPSTAD

TWEDE DRUK

UITGAWE VAN
SWETS & ZEITLINGER — AMSTERDAM
IN DIE JAAR
MCMXXVIII

OOR DIE ONTSTAAN VAN AFRIKAANS

OOR DIE ONTSTAAN VAN AFRIKAANS :-:

DEUR Dr. D. B. BOSMAN

PROFESSOR AAN DIE UNIWERSITEIT VAN KAAPSTAD

TWEDE DRUK

UITGAWE VAN
SWETS & ZEITLINGER - AMSTERDAM
IN DIE JAAR
MCMXXVIII

INHOUD.

	bls.
Hoofstuk 1: Inleiding.	
Oudste en jongste vorme van Indo-Germaans	5
Taalverandering	7
Oordrag	9
Taaltradisie	10
Spontane Ontwikkeling	10
Vreemde Inwerking	11
Kreoolse en Mengeltale	12
Hoofstuk 2: Teorieë oor die Ontstaan van Afrikaans.	
Hottentots-teorie	16
Frans-teorie	20
Duits-teorie	23
Maleis-Portugees-teorie	27
Kreools-Nederlands-teorie	29
Seemanstaal-teorie	32
Spontane-Ontwikkeling-teorie	34
Vreemdelinge-Nederlands-teorie	39
Hoofstuk 3: Die Maleis-Portugees-teorie en die Geskiedenis.	
Die Handelstaal	42
Die Slawetaal	49
Hoofstuk 4: Die Maleis-Portugees-teorie en die Taal.	
Woordeskat	69
Woordgebruik	79
Vormleer	90
Klankleer	95
Hoofstuk 5: Die Vreemdelinge-Nederlands-teorie.	
Groeptale : (a) Hollandse Volkstaal	103
(b) Hollandse Seemanstaal	108
(c) Hollandse Dialekte	111
(d) Duitsers en Franse	112
(e) Hottentotte en Slawe	116
Suid-Afrikaanse Toestande	120
Spontane Ontwikkeling	133
„Kinder“-taal	142

VOORBERIG.

Wat hier aangebied word, is 'n omwerking van my proefskrif *Afrikaans en Maleis-Portugees*, waarvan die eerste opslag uitverkoop is.

Ek sou graag 'n minder polemiese karakter aan hierdie werk gegee het, maar aangesien die teorie van Prof. Hesseling blykbaar veel aanhangers tel, ten minste in Holland, was ek nog verplig om te bestry en te verdedig. Mog dit by 'n ewentuele nuwe druk moontlik wees om die polemieë agterweë te laat, en alleen die positiewe resultate van Prof. Hesseling se werk op hierdie gebied — wat nou noodwendig op die agtergrond gedring word — na waarde te huldig, sal dit niemand meer plesier doen as die skrywer nie!

Ek het my bes gedoen om nie al te veel in herhaling te val nie, maar die opset van die werk het dit meegebring dat ek, langes verskillende weë, telkens op dieselfde punt moes uitkom, en die weë kruis mekaar partymaal. Ek glo trouens ook nie dat herhaling altyd oorbodig is nie.

Die aandagtige leser sal opmerk, dat wat op die eerste gesig afwykinge lyk, meestal betrekking het op taalopvattinge van die skrywer wat van belang is by die beoordeling van sy gevolgtrekkinge. By die waardering en die beoordeling van die ontwikkeling van 'n taal mag die opvattinge van die taalsede-meester — waarvan die reg van bestaan hier onbespreek gelaat word — nie in die weg staan van die taalondersoeker nie. Origens het die resultate van taalbesnoeiing en -beskawing en -opleiding langes lyne wat vasgestel word in die studeer- en klaskamer my tot nog toe nie die oortuiging gegee, dat hierdie bemoeiing die moeite loon nie. Die „tegniese” eienskappe (as ek my so mag uitdruk) van Afrikaans, dwing alle eerbied af vir 'n ontwikkelingsproses wat nog weer in 'n ander sin „spontaan” kan genoem word.

Den Haag, 1923.

BY DIE TWEDE DRUK.

Hierdie uitgawe is feitlik 'n herdruk van die vorige. Die veranderinge bestaan hoofsaaklik in die verbetering van enige drukfoute en 'n paar woordelike korreksies, met hier en daar 'n voetnoot om te verwys na wat in die laaste tyd oor die onderwerp gepubliseer is.

Die belangrikste nuwe publikasie oor Afrikaanse taalkunde is ongetwyfeld die dissertasie van Dr. J. J. le Roux: *Oor die Afrikaanse Sintaksis*. Aangesien ons insigte blykbaar op die meeste belangrike punte ooreenkom, het die verskyning van hierdie werk my opvattinge meer gesteun as dat dit hersiening daarvan nodig gemaak het.

Waar Prof. Hesseling in die tweede uitgawe van sy werk: *Het Afrikaans*, sy vroeër standpunt handhaaf sonder om belangrike nuwe argumente aan te voer, kon ek volstaan met hier en daar in 'n voetnoot daarna te verwys. Die ernstige leser sal van self begryp dat hy hierdie nuwe uitgawe van Prof. Hesseling se boek nie onbestudeer mag laat nie.

Kaapstad, 1927.